Téma: Družstvo

Předmět: Obchodní právo

Zaslal(a): Ovenka

Historie:

- Prvním družstvem Rochdale Society of Equitable Pioneers (Rochdaleské družstvo poctivných průkopníků, založeno r. 1844 na principech:
    - Svépomoci
    - Vzájemné spolupráce
    - Sociální pomoci
    - Ochrany drobných živnostníků

Proti negativním důsledkům ničím neregulované tržní ekonomiky, mj. před obchodní lichvou

- Mezi členskými právo volit a být volen do orgánů družstva
- V českých zemích r. 1847 založen Potravní a úsporný spolek v Praze
- První družstevní záložna – Záložná kasa ve Vlašimi založena r. 1858
- Rozvoj i za první republiky
- V letech 1945-89 úpadek
    - Likvidována řada družstev zejména živnostenského charakteru (mlékárenská, lihovarnická)
    - Družstevní záložny sloučeny do státních spořitelen
    - Rozvíjena jednotná zemědělská družstva, která sloužila k likvidaci soukromých zemědělců
- Po r. 1989
    - č. 162/1990 Sb. (zemědělská)
    - č. 176/1990 Sb. (bytová, spotřební, výrobní a jiná) – zrušeny 1. 1. 1992
    - Obchodní zákoník (513/1991 Sb.)
    - č. 42/1992 Sb. (transformační)
    - č. 87/1995 Sb. o spořitelních a úvěrových družstvech
- Od 1. 1. 2014 ZOK

= § 552/1 ZOK – společenství neuzavřeného počtu osob, založené za účelem

- Vzájemné podpory svých členů nebo třetích osob, případně
- Za účelem podnikání

Bytové družstvo (§ 727 a násl. ZOK) – může být založeno jen za účelem zajišťování bytových potřeb členů

Sociální družstvo (§ 758 a násl. ZOK) – soustavně vyvíjí obecně prospěšné činnosti

- Za účelem pracovní a sociální integrace znevýhodněných osob do společnosti s přednostním uspokojováním místních potřeb a využíváním místních zdrojů

Založení družstva

- Musí mít nejméně 3 členy (včetně zakladatele) – § 552/2 ZOK
- Zakládá se podle § 555 ZOK ustavující schůze družstva, která:
    - Přijme stanovy
    - Zvolí členy orgánů družstva
    - Schválí způsob splnění základního členského vkladu, popř. i vstupního vkladu
- Návrh stanov vypracuje svolavatel, jímž je FO písemně k tomu pověřená zájemci o založení družstva
- Svolavatel svolá vhodným způsobem zájemce o založení družstva k ustavující schůzi

Stanovy

- Podstatné náležitosti plynou z § 123/1 OZ (sídlo) a § 553 ZOK
- Změny stanov nabývají účinnosti dnem schválení ČS, neplyne-li z ČS pozdější účinnost
- Dojde-li ke změně stanov na základě jakékoli právní skutečnosti, představenstvo družstva vyhotoví úplné znění stanov

Ustavující schůze

- se může zúčastnit osoba, která:
    - Podala přihlášku nejpozději do zahájení ustavující schůze
    - Nevzala ji zpět
    - Její přihláška byla schválena a
    - Splnila podmínky pro členství s výjimkou splnění vkladové povinnosti, popř. vzniku prac. poměru
- Průběh ustavující schůze
    - 557 ZOK svolavatel ověří porovnáním s přihláškami správnost a úplnost listiny přítomných, zahájí ustavující schůzi a navrhne pravidla pro její jednání a volbu předsedajícího
- Přijímá usnesení většinou hlasů v přítomných v době hlasování
- Zákon nestanoví kvorum, protože US není orgánem družstva, neuplatní se § 156/2 OZ a je nutno dovodit, že pro přijetí rozhodnutí není stanoveno kvorum a rozhodnutí tedy může být přijato bez ohledu na počet přítomných zájemců (§ 560/2 ZOK)
- Osoba, která nehlasovala pro přijetí stanov, může vzít přihlášku zpět ihned po oznámení výsledků hlasování, jinak se ke zpětvzetí nepřihlíží
- Zpětvzetí přihlášky se uvede ve veřejné listině, kterou se osvědčuje průběh ustavující schůze
- Notářský zápis

Členské vklady

- 563 ZOK – každý člen se podílí na ZK družstva základním členským vkladem
    - 564 odst. 2 – výše pro všechny členy družstva stejná
    - 565 ZOK – za trvání členství nelze ZČV ani jeho část vracet, to neplatí, jestliže došlo ke snížení ZČV
- Určí-li tak stanovy, může se člen podílet na ZK jedním nebo více dalšími členskými vklady, výše dalších ČV může být pro jednotlivé členy různá
    - 572 – o převzetí povinnosti k dalšímu ČV uzavře družstvo se členem písemnou smlouvu
- Členský vklad je tvořen součtem základního členského vkladu a všech dalších členských vkladů
- Nepeněžitý vklad

        - 573-4 – nepeněžitý vklad ocení znalec ze seznamu znalců určený dohodou družstva a vkladatele (zakladatelů)
        - Nepeněžitý vklad nelze započíst na členský vklad vyšší částkou, než na jakou byl oceněn
        - Nepeněžitý vklad schválí před jeho vložením ČS nebo ustavující schůze
        - Určí-li tak stanovy, může být nepeněžitým vkladem také provedení práce nebo poskytnutí služby
- Splnění vkladové povinnosti
    - 561 ZOK – zakladatel splní vkladovou povinnost k
        - Základnímu členskému vkladu
        - Nebo vstupnímu vkladu
    - Efektivní zvýšení ZČV
        - 566 ZIK – možné, pokud tak určí stanovy, doplatky členů lze zvýšit ZČV
            - Pouze jednou za 3 roky a
            - Nejvýše na trojnásobek dosavadní výše
        - Mezi přijetím
            - Rozhodnutí o změně stanov, kterým se umožní zvýšení ZČV doplatkem člena a
            - Rozhodnutí o zvýšení ZČV

Musí uplynout lhůta alespoň 90 dnů.

- Nominální zvýšení ZČV
- Snížení ZČV
    - 568 ZOK – o snížení rozhoduje členská schůze
    - Představenstvo zveřejní rozhodnutí ČS o snížení ZČV a jeho výši
        - Do 15 dnů ode dne jeho přijetí
        - Dvakrát po sobě
        - S časovým odstupem 30 dnů
    - O přiměřeném zajištění rozhodne soud

Podmínky vzniku členství

- Prohlášení o převzetí vkladu a
- Splnění písemné povinnosti k ZČV, popř.

- Vznik pracovního poměru (stanoví-li to zákon – zejména u výrobních a zemědělských družstev)
- Členství vzniká v den vzniku družstva, pokud v průběhu trvání, tak
    - Rozhodnutím příslušného orgánu o přijetí za člena
    - Převodem členského podílu
    - V důsledku právního nástupnictví
    - Vydržením
- 577 odst. 3 – přihláška uchazeče o členství v družstvu i rozhodnutí družstva musí mít písemnou formu a vždy obsahují
    - Obchodní firmu družstva
    - Jméno a bydliště nebo sídlo uchazeče o členství a
    - Vymezení družstevního podílu (?) – spíše členský vklad tam měl být
- O přijetí do družstva rozhoduje
    - Představenstvo nebo
    - Jiný orgán určený stanovami, s výjimkou kontrolní komise
- Členství v družstvu vzniká na dobu neurčitou
- 578 – členství jednoho z manželů v družstvu nezakládá členství druhého z manželů
- 579 – pokud podmíněno prac. poměrem -> jen osoba, která může uzavřít prac. smlouvu
    - Členství pak vzniká dnem vzniku prac. poměru a končí dnem zániku prac. poměru, pokud stanovy neurčí, že tak členství nezaniká

Práva a povinnosti členů družstva (§ 575 a násl.)

- Volit a být volen do orgánů družstva
- Účastnit se řízení a rozhodování v družstvu
- Podílet se na výhodách poskytovaných družstvem
- Dodržovat stanovy
- Dodržovat rozhodnutí orgánů družstva

Seznam členů

- 580 – povinno vést seznam – stanovené údaje o členovi a jeho členském vkladu
- Každý člen má právo nahlížet do seznamu členů a požadovat písemné potvrzení o tom, že je členem na písemnou žádost

- Další osoby pokud:
    - Mají právní zájem
    - Doloží písemný souhlas příslušného člena, s úředně ověřeným podpisem

Členská žaloba (žaloba ut singuli, actio pro socio)

- 584 ZOK – každý člen je oprávněn domáhat se za družstvo
    - Náhrady újmy proti členovi orgánu družstva nebo
    - Splnění povinnosti plynoucí ze smlouvy o vypořádání újmy, to platí obdobně pro výkon rozhodnutí
- Člen nemá právo domáhat se náhrady újmy, byla-li uzavřena smlouva o jejím vypořádání
- 585 – před uplatněním práva proti
    - Členovi představenstva informuje člen kontrolní komisi

Podíl člena na zisku

- 586 ZOK – stanovy mohou určit, že je člen (někteří členové) mají za podmínek určených ve stanovách právo na podíl na zisku
- Neurčují-li stanovy způsob určení podílu člena na zisku určeném k rozdělení mezi členy, určí se v poměru jeho splněné vkladové povinnosti k členskému vkladu

Povinnost členů přispět na úhradu ztráty družstva – § 587 – určí-li tak stanovy, pro všechny členy ve stejné výši, nesmí být vyšší, než dvojnásobek členského vkladu (je to v podstatě obchodní korporace s ručením omezeným)

- Pro některé ale výjimky – až ve výši desetinásobku – členové představenstva a kontrolní komise
- Uhrazovací povinnost člena lze uložit – pokud je spolehlivě zjištěna

Povinnost loajality – § 212 odst. 1 OZ

Družstevní podíl (§ 595 a násl. ZOK)

- Představuje práva a povinnosti člena plynoucí z členství v družstvu
- Každý člen může mít pouze 1 družstevní podíl
- Družstvo nemůže nabýt vlastní družstevní podíl, ledaže se jedná o přeměnu
- Stanovy mohou vyloučit spoluvlastnictví k družstevnímu podílu
- Převod a přechod družstevního podílu není přípustný, je-li podmínkou členství pracovní poměr člena k družstvu
- To neplatí, je-li nabyvatel nebo dědic DP již zaměstnancem družstva je nebo se jím stane
- Převod družstevního podílu
    - 599 a násl. ZOK – převod DP je možný jen na osobu, která se může stát členem družstva
    - Člen může svůj ČP na jiného členy, nezakazují-li to stanovy a na třetí osobu jen pokud to stanovy výslovně připouští
- Stanovy mohou podmínit převod souhlasem představenstva
- Převodce DP ručí za dluhy, které jsou s ním spojeny
- Právní účinky převodu DP nastávají vůči družstvu dnem doručení účinné smlouvy o převodu DP družstvu, ledaže smlouva určí účinky později
- Tytéž účinky jako doručení smlouvy má doručení prohlášení převodce a nabyvatele o uzavření takové smlouvy